

Nr 334.

Av herr **Elmgren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till civilförsvaret för budgetåret 1944/45.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 270 angående anslag till civilförsvaret får undertecknad anföra följande.

Sedan år 1937 finnas hos länsstyrelserna anställda pensionerade officerare såsom försvarsassistenter, vilka skola representera den militära sakkunskapen hos länsstyrelserna. Civilförsvarsutredningen har föreslagit, att försvarsassistenter skola ersättas med militärassistenter, vilka skola utgöras av statofficerare. Detta utgör ett led i den av utredningen föreslagna förstärkningen av länsstyrelsernas organisation för att länsstyrelserna skola göras skickade att handha ledningen av civilförsvaret. Föredragande statsrådet har förklarat sig finna systemet med delad ledning av det militära och det civila försvaret nödvändiggöra, att den militära sakkunskap, som står till länsstyrelsernas förfogande, förstärkes. Kungl. Maj:ts förslag innebär också viss förbättring av avlöningsförhållandena för de i länsstyrelserna tjänstgörande officerarna, jämfört med försvarsassistenternas nuvarande avlöning. Förslaget innebär emellertid, att befattningarna som militärassistenter icke skola besättas med statofficerare, såsom civilförsvarsutredningen föreslagit, utan med pensionerade officerare. Visserligen säges att dessa skola vara sådana, som relativt nyligen lämnat aktiv militärtjänst. I sak innebär emellertid förslaget, att det nuvarande systemet bibehålles, ehuru med någon löneförbättring. Detta synes icke tillfredsställande. Det är allmänt känt, att anordningen med pensionerade officerare såsom försvarsassistenter icke i allo fungerat väl. Efter genomförandet av den föreslagna omorganisationen av civilförsvaret komma ännu större krav än hittills att ställas på den militära sakkunskapen i länsstyrelserna. Militärassistenter måste svara för ett rutinmässigt samarbete mellan länsstyrelserna och de militära staberna. Endast yngre, modernt utbildade officerare på stat torde kunna ge detta samarbete det innehåll, som erfordras för att militärförsvaret och civilförsvaret skola kunna fungera samstämmigt. Av än större vikt är dock, att ett osökt tillfälle här erbjuder sig att brygga över isoleringen mellan den civila och den militära administrationen. Om yngre statofficerare förordnas som militärassistenter hos länsstyrelserna, öppnas en förbindelseled mellan de civila och militära myndigheterna, som synes kunna bli av mycket stort värde. De officerare, som tjänstgöra såsom militärassistenter hos länsstyrelserna, erhålla under

denna sin tjänstgöring tillfälle att sätta sig in i de civila myndigheternas uppgifter och arbets sätt. När de efter 2—3 års tjänstgöring som militär-assistenter återvända till rent militära uppgifter, kan man förvänta, att de förvärvat en kännedom om och förståelse för civila synpunkter, som måste bli till nytta i deras fortsatta arbete. Efter några år skulle inom de militära staberna och förbanden finnas en kader av officerare med denna ur både civil och militär synpunkt värdefulla erfarenhet.

Ehuru utnyttjandet av statofficerare såsom militärassistenter måste medföra en viss kostnadsökning, synes denna linje så överlägsen den av Kungl. Maj:t föreslagna, att förslaget i denna del bör ändras.

För närvarande äro befattningshavare vid polisväsendet skyldiga att tjänstgöra såsom luftskyddschefer. För sådant uppdrag utgår ej särskilt arvode. Såväl hemortsförsvarsakkunniga som civilförvarsutredningen ha föreslagit, att arvode skall utgå till samtliga civilförvarschefer (folkskyddschefer). Enligt Kungl. Maj:ts förslag skola däremot befattningshavare vid polisväsendet och brandväsendet vara skyldiga att åtaga sig uppdrag såsom civilförvarschef, vilket uppdrag skall betraktas som ett tjänsteåliggande och fullgöras utan särskild ersättning.

En av anledningarna till att luftskyddsarbetet hittills icke alltid bedrivits med det eftertryck, som varit önskligt, har varit den omständigheten, att polischeferna = luftskyddscheferna varit alltför överhopade med arbete. Av stor vikt har emellertid utan tvivel också varit, att särskilt arvode icke utgått för arbetet såsom luftskyddschef. Den ökning i en redan förut stor arbetsbörda, som befattningen såsom luftskyddschef inneburit, har därför ibland för polischeferna framstått såsom oskäligen. Polischefernas intresse för luftskyddsarbetet har icke sporrats på det sätt som varit önskvärdt. Särskilda arvoden för luftskyddscheferna ha därför länge framstått som ett angeläget önskemål. Genom den föreslagna omorganisationen av civilförsvaret kommer omfattningen och vikten av polischefernas arbetsuppgifter ytterligare att ökas i den mån de — såsom enligt förslaget i regel skall vara fallet — förordnas till civilförvarschefer. Bl. a. skola civilförvarscheferna även på landsbygden i framtiden svara för inkvartering och understödande av evakuerade m. fl. därmed sammanhängande uppgifter. Med dessa uppgifter ha luftskyddscheferna på landsbygden hittills icke behövt taga befattning. På samma sätt förhåller det sig med vissa uppgifter rörande undanförsel och förstöring. Kungl. Maj:ts förslag innebär sålunda icke blott att ett tillstånd, vilket befunnits otillfredsställande, bevaras. Det innebär dessutom att ännu flera arbetsuppgifter åläggas polischeferna, varigenom tillståndet ytterligare förvärras. Vad särskilt inkvarteringsuppgifterna angår kan befaras, att dessa komma i skymundan och såsom de senast tillkomna ägnas alltför liten uppmärksamhet av civilförvarscheferna. Tvärtemot att medföra en förstärkning av inkvarte-

ringsorganisationen, vilket åsyftas genom civilförsvarschefernas inkopplande i densamma, kan det befaras, att omorganisationen på detta sätt kommer att innebära en försvagning i ifrågavarande hänseende.

Om civilförsvarscheferna tillerkännas särskilda arvoden för detta uppdrag, kan man förvänta, att detta kommer att i hög grad stimulera intresset för det med uppdraget följande arbetet, varigenom organisationen i botteninstansen får ett helt annat värde. Det må vidare påpekas, att om civilförsvarscheferna icke erhålla särskilda arvoden, detta sannolikt kommer att medföra ökade krav på arvoden till tjänstegrenschefer och andra biträden åt civilförsvarscheferna. Vidare kan det medföra, att arbetsuppgifter, som eljest skulle ha kunnat överlämnas åt civilförsvarscheferna, i stället måste handläggas av länsstyrelserna eller civilförsvarsstyrelsen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får undertecknad härmed föreslå riksdagen att besluta,

att såsom militärassistenter i länsstyrelserna skola förordnas statofficerare,

samt att civilförsvarscheferna skola erhålla arvoden i enlighet med civilförsvarsutredningens förslag.

Stockholm i maj 1944.

Bengt Elmgren.
